

Revisionsrapport Granskning av regionens arbete med att beakta barnkonventionen.

Dnr 001264-2022

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Utifrån uppsiktsplikten uppmana Hälso- och sjukvårdsnämnden att i ärenden som direkt eller indirekt rör barn införa prövning av barnets bästa.
2. Ge regiondirektören uppdrag att fortsatt implementera barnkonventionen i regionens styrning och ledning samt i uppföljning.
3. Ge regiondirektören i uppdrag att återrapportera vidtagna åtgärder till regionstyrelsen senast mars 2024.
4. Revisionsrapporten läggs till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Barns rättigheter är ett prioriterat område inom Region Norrbotten. Regionstyrelsen välkomnar revisorernas granskning av regionens arbete med att beakta barnkonventionen och avser fortsätta arbetet med implementering av barnkonventionen i det övergripande styrning- och ledningsarbetet samt ute i verksamheterna.

Sammanfattning

Regionens revisorer har genomfört en granskning av Region Norrbottens arbete med barnkonventionen för att bedöma om ledning, styrning och uppföljning är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv. Den samlade bedömningen visade att regionens *inte arbetar helt ändamålsenligt* utifrån ett barnrättsperspektiv. Revisionen föreslag syftar till att tydliggöra hur barnkonventionen fortsatt ska implementeras, en ökning av kompetenshöjande åtgärder, insamling av erfarenheter från verksamheterna samt förbättrad uppföljning.

Beslutsunderlag

Bilagor:

1. Granskning av regionens arbete med att beakta barnkonventionen. Revisionsrapport PwC. Region Norrbotten, oktober 2022.

2. Svar revisionsrapport Granskning av regionens arbete med att beakta barnkonventionen – nämndsärende (Dnr 00098-2023)

Ärendet

Syfte och revisionsfrågor

Regionens folkvalda revisorer har granskat huruvida regionstyrelsens samt regionala utvecklingsnämndens ledning, styrning samt uppföljning är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv.

1. Har regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden gjort någon analys och vidtagit åtgärder för att förbereda sig inför att barnkonventionen blivit lag?
2. Innefattar regionens centrala styrdokument ett barnrättsperspektiv?
3. Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser?
4. Finns former för dialog och inflytande för barn och unga i beslutsprocesser?
5. Har utbildning genomförts om konventionen och dess tillämpning för chefer, medarbetare och förtroendevalda?
6. Har regionstyrelsen följt och analyserat aktuell statistik om barns levnadsvillkor och situation i regionen?
7. Har regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden systematiskt följt upp och utvärderat arbetet med barnkonventionen?

Granskningen av regionala utvecklingsnämnden fokuserar på nämndens åtgärder utifrån lagens ikraftträdande, nämndens styrning och ledning samt uppföljning och redovisning från ett barnrättsperspektiv enligt fråga 1-2 samt 7.

Revisionens bedömning

Revisionens samlade bedömning att regionstyrelsens samt regionala utvecklingsnämndens ledning, styrning och uppföljning *inte är helt ändamålsenlig* utifrån ett barnrättsperspektiv.

Revisorerna har lämnat följande rekommendationer för att utveckla granskningsområdet:

- Regionstyrelsen bör se över och tydliggöra hur barnkonventionen fortsatt ska implementeras i regionen. Detta då både tidigare granskning (2009) och regionens egen gap-analys (2018) identifierat behovet av implementering och att bättre omsätta barnkonventionen i praktiken.
- Regionstyrelsen bör säkerställa att förtroendevalda, chefer och medarbetare har kunskap om barnkonventionen och dess tillämpning.

- Regionstyrelsen bör samla erfarenheter från verksamheterna och stärka kopplingen mellan stab och verksamhet. En del kan vara att utvärdera och fånga erfarenheter från kvarvarande barnrättsombud i organisationen inför det fortsatta utvecklingsarbetet.
- Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden bör utveckla hur de följer upp hur barnkonventionen beaktas i sina verksamheter. Vidare bör regionstyrelsen, bl. a. utifrån uppsiktsplikten, efterfråga och inhämta underlag för att följa upp hur barnkonventionen får praktiskt genomslag och beaktas i Region Norrbottens olika delar.

Regiondirektörens kommentarer

Fortsatt implementering av barnkonventionen

Implementeringen av barnkonventionen i regionens verksamheter är inte på en önskvärd nivå, men implementering oavsett område tar tid. Det är av vikt att alla medarbetare i regionen, oavsett om de arbetar direkt eller indirekt med barn, vet vilka skyldigheter de har för de som är rättighetsbärare. Ett särskilt utvecklingsområde är att tillse att alla nämnder gör prövning av barnets bästa i ärenden som direkt eller indirekt rör barn. Utbildning för att ge handläggare, chefer och politiker verktyg för genomförande behöver verkställas innan ett genomförande av prövning i ärenden i alla nämnder är möjlig.

Kunskap om barnkonventionen och dess tillämpning

Kunskap om såväl konventionen som implementeringsprocessen är en förutsättning för rättigheternas genomförande.

Aktuella utbildningar Region Norrbotten

- Regionen har under 2020- 2023 tillsammans med Länsstyrelsen och Norrbottens kommuner erbjudit barnrättsstrategutbildning i samarbete med SKR (Sveriges kommuner och regioner) Utbildningen kommer även fortsättningsvis att erbjudas.
- Sedan ett antal år tillbaka har Norrbottens barnrättsdag/ar arrangerats tillsammans med andra offentliga aktörer och civilsamhället. Barnrättsdagen kommer fortsätta arrangeras.
- Den 1 juni 2022 fattade Regionstyrelsen beslut om att inkludera barns rättigheter i kommande chefsutbildningar.
- Introduktionsutbildningar i barnrätt till förtroendevalda planeras under 2023.
- Barnrättsombudsutbildningarna ska återigen erbjudas återkommande och uppdatering av utbildningsmaterial för barnrättsombuden tas fram under 2023.

- Ett nytt utbildningskoncept och rutin gällande ärendehandläggning är under framtagande och kommer sjösättas innan sommaren 2023. Utbildningskonceptet kommer att erbjudas samtliga ärendehandläggare och respektive chefer samt kunna anpassas till andra grupper såsom ledning och politik.

Medvetandegörandet om redan befintligt stödmaterial samt externa webbutbildningar behöver förbättras.

Lärande exempel och stärka den interna samverkan

Ansvar för samordningen (exempelvis nätverksträffar, utbildningar, material och utvecklingsarbeten) av barnrättsombudskapet ligger på regionstaben. Ett barnrättsombud ska finnas i samtliga verksamheter som kommer i kontakt med barn och ungdomar som patient eller anhörig. Barnrättsombud utses av den egna verksamhetens ledning och verkar på dess mandat. Enligt uppdragsbeskrivning ska barnrättsombuden bland annat informera och stödja den egna verksamheten samt bidra till att barnkonventionens tillämpning.

Som nämnts ovan kommer utbildningen för barnrättsombud att uppdateras och erbjudas till både nya barnrättsombud samt de som haft rollen under en tid. Nätverket för barnrättsombuden utgör en god struktur för att dela lärande exempel. Regionstaben planerar för att göra en uppföljning med befintliga barnrättsombud för att få fram erfarenheter och behov av stöd.

Följa upp barnrättsarbetet

Regionen arbetar med att hitta lämpliga indikatorer/mått och upplägg för att kunna göra systematiska uppföljningar av barnkonventionens efterlevnad inom de olika verksamheterna. I möjligaste mån ska uppföljning grundas på könsuppdelad data. Stratsys som planerings- och uppföljningsverktyg kan möjliggöra en bättre styrning och uppföljning på området.

Även inrättandet av en Hälso- och sjukvårdsnämnd förväntas leda till bland annat förbättrad uppföljning.

Protokollsutdrag skickas till:

Regionens förtroendevalda revisorer

Stabschef

Avdelnings- och divisionschefer